

Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի
Վանաձորի գրասենյակ

**OPEN SOCIETY
FOUNDATIONS**

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

2015 Թ. ՀՈՒՆՎԱՐ-ՄԱՐՏ ԱՄԻՍՆԵՐԻՆ
ՀՀ ԶԻՆՎԱԾ ՈՒԺԵՐՈՒՄ ԵՎ ԼՂ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԲԱՆԱԿՈՒՄ ՄԱՀԱՑՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ՎԱՆԱԶՈՐ

2015

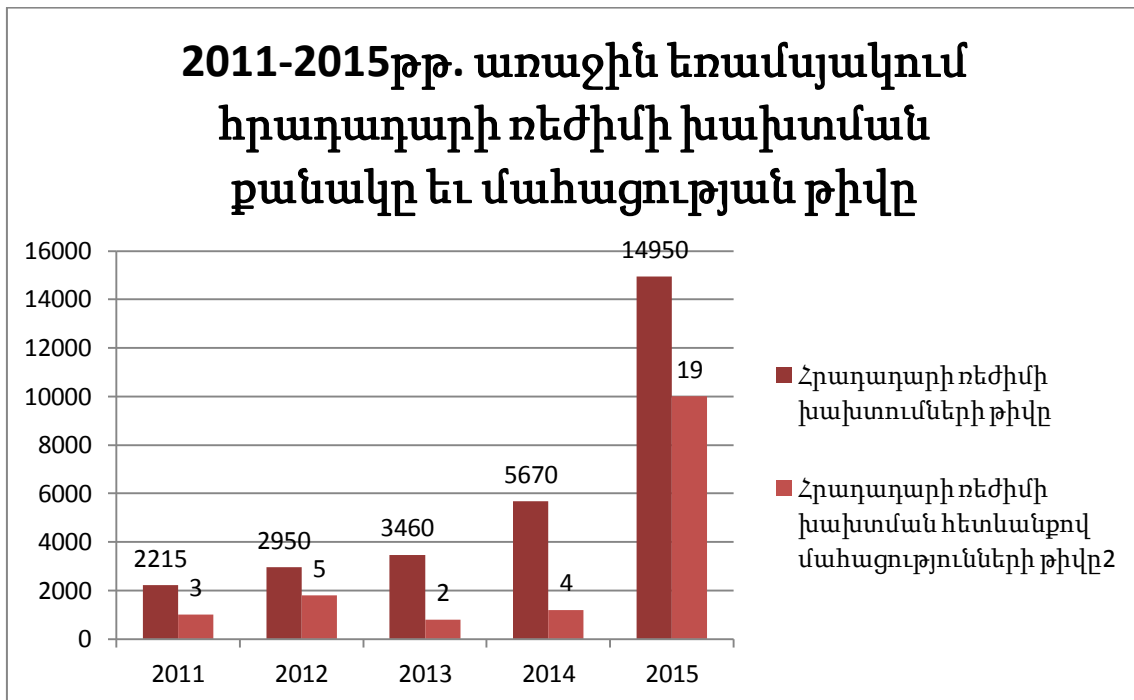
ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի ուսումնասիրության արդյունքների համաձայն՝ 2015 թվականի առաջին եռամսյակում ՀՀ զինված ուժերում և ԼՂ պաշտպանության քանակում գրանցվել է 20 միջադեպ, որի հետևանքով մահացել է 26 զինծառայող¹: Մա կրկնակի անգամ ավելին է նախորդ տարվա՝ 2014 թվականի նույն ժամանակահատվածում տեղի ունեցած մահացությունների դեպքերի քանակի համեմատ:

Մահացության 26 դեպքերից 19-ը հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով է (այդ թվում 12-ը հակառակորդի կողմից դիվերսիայի հետևանքով), 2-ը՝ սպանության (1-ը՝ դիտավորյալ և 1-ը՝ մարտական ծառայություն կրելու կանոնների խախտման), 2-ը ինքնասպանության (կամ ինքնասպանության հասցնելու) հետևանքով է, 1-ը՝ մարտական ծառայություն կրելու կանոնների խախտման, 1-ը՝ դժբախտ պատահարի, 1-ը առողջական խնդիրների: Ի դեպ, հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով 19 մահացության դեպքից 15-ը տեղի են ունեցել ԼՂ տարածքում, իսկ 4-ը՝ ՀՀ տարածքում, մասնավորապես 2 դեպք՝ Տավուշի մարզի Բերդի տարածաշրջանի մարտական դիրքերում, և 1 դեպք՝ Տավուշի մարզի Ոսկեվան գյուղի սահմանագոտում:

2014 թվականի ընթացքում հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով մահացությունների թիվը կազմել է 26: Իսկ սա նշանակում է, որ Ադրբեջանի հետ շփման գծում իրավիճակը ավելի է սրվում, որն իր հերթին հանգեցնում է ավելի շատ կորուստների: Ներքոնշյալ գծապատկերը ներկայացնում է 2011-2015 թթ. նույն ժամանակահատվածում գրանցված հրադադարի ռեժիմի խախտումները եւ դրանց հետևանքով մահացության դեպքերի վիճակագրությունը:

¹ 2015 թ-ին գրանցվել է եւս 1 մահվան դեպք՝ ռուս սահմանապահ զորքերի պայմանագրային զինծառայող Արթուր Աֆյանի դեպքը: Ըստ առկա տեղեկատվության վերջինս անհետացել էր, եւ դիակը հայտնաբերվել է 2015 թ. մարտի 8-ին: ՀՀ Քննչական կոմիտեի Շիրակի մարզային քննչական վարչությունում նախապատրաստված նյութերով հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով (սպանություն՝ ապօրինաբար մեկ ուրիշին դիտավորյալմբ կյանքից զրկելը):

Գծապատկեր 1.

Եթե դիտարկենք հրադադարի ռեժիմի խախտումների թիվ/գոհերի թիվ հարաբերակցության դինամիկան, ապա տեսնում ենք, որ 2015 թվականի 1-ին եռամսյակում հրադադարի ռեժիմի խախտումների թվի աճին զուգահեռ աճել է նաև մահացության թիվը: Այսինքն՝ կարելի է եզրակացնել, որ զինված ուժերում տեղի ունի մարտական հերթապահության կազմակերպման շրջանակում անվտանգության կանոնների պահպանման մակարդակի նվազում, առկա են սահմանային անվտանգության ապահովման հետ կապված խնդիրներ:

Աղյուսակ 1.

Մահացության մեկ դեպքի հաշվարկով հրադադարի ռեժիմի խախտումների քանակը	
Տարեթիվ	Հրադադարի ռեժիմի խախտման քանակը
2011 թ.	738
2012 թ.	590
2013 թ.	1730
2014 թ.	1417
2015 թ.	786

2015 թ-ին մահացածներից 6-ը պայմանագրային զինծառայողներ են, 4-ը՝ սպաներ, իսկ մյուսները պարտադիր ժամկետային զինծառայողներ են:

26 զինծառայողների մահվան փաստերից միայն 21-ի մասին է առկա պաշտոնական հաղորդագրություն:

2015 թ-ի մահացության դեպքերից 6-ը տեղի է ունեցել Հայաստանի Հանրապետության տարածքում, 20-ը՝ Լեռնային Ղարաբաղի:

Ըստ հասանելի տեղեկատվության՝ 26 դեպքերից 17-ի առնչությամբ հարուցվել են քրեական գործեր: Քրեական գործերից

- 6-ը հարուցվել են ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետի հատկանիշներով՝ սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով,
- 3-ը՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ, 7-րդ, 13-րդ կետերով՝ երկու կամ ավելի անձանց սպանություն՝ մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով,
- 2-ը՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 13-րդ կետի հատկանիշներով՝ երկու կամ ավելի անձանց սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով,
- 2-ը՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 7-րդ, 13-րդ կետերով՝ երկու կամ ավելի անձանց սպանություն մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով,
- 2-ը՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 365-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հատկանիշներով՝ մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը որն առաջացրել է ծանր հետևանքներ,
- 1-ը՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 7-րդ կետի հատկանիշներով՝ սպանություն՝ մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից,
- 1-ը՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 110-րդ հոդվածի 1-ին մասն՝ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվությունը

պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը:

Մյուս դեպքերի մասին լրատվամիջոցներում չի նշվում, թե արդյոք հարուցվել են քրեական գործեր և ինչ հոդվածներով:

Ինչպես կարելի է նկատել վերոգրյալից՝ քրեական գործերը հիմնականում հարուցվել են հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանք հանդիսացող մահվան փաստերի առթիվ:

Առկա տեղեկատվության համաձայն՝ հարուցված 17 քրեական գործերից 16-ը գտնվում են նախաքննության փուլում, 1-ը՝ դատաքննության:

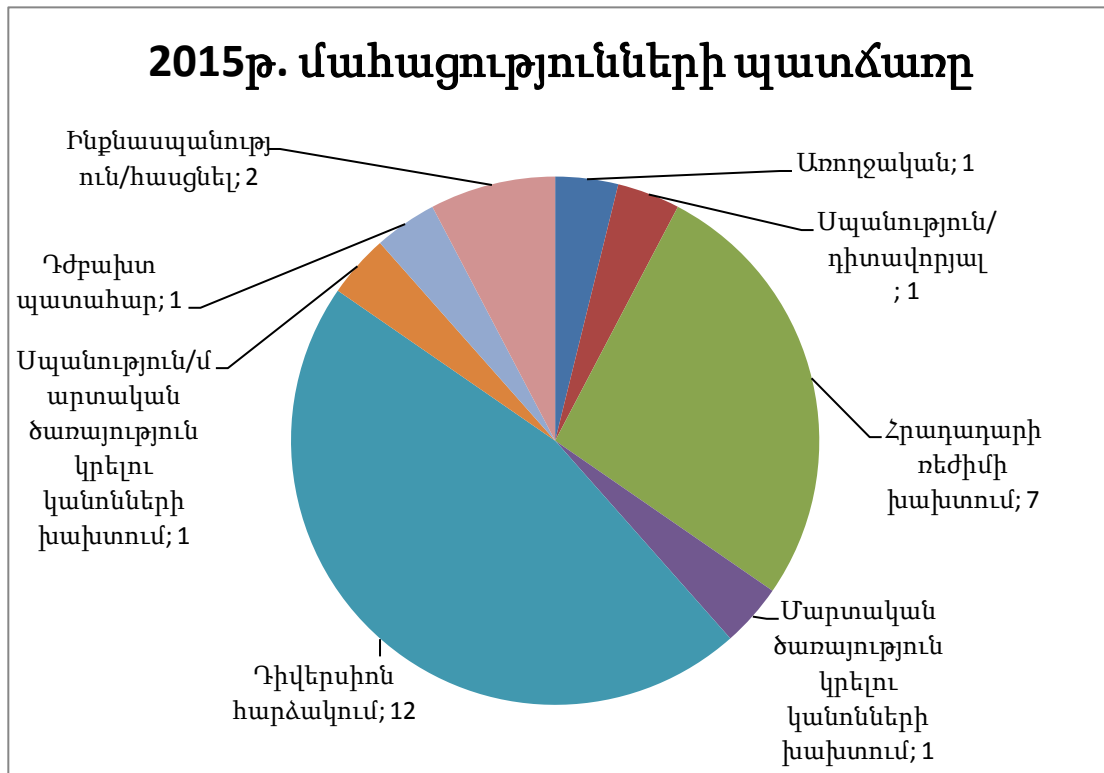
Ստորև ներկայացվում են մահացության դեպքերի վիճակագրական տվյալները 2015 թ-ի առաջին եռամսյակի համար, դեպքերի վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվությունը և դեպքերի նկարագրությունը:

2015 թ. մահացությունների պատճառը/հետևանքը

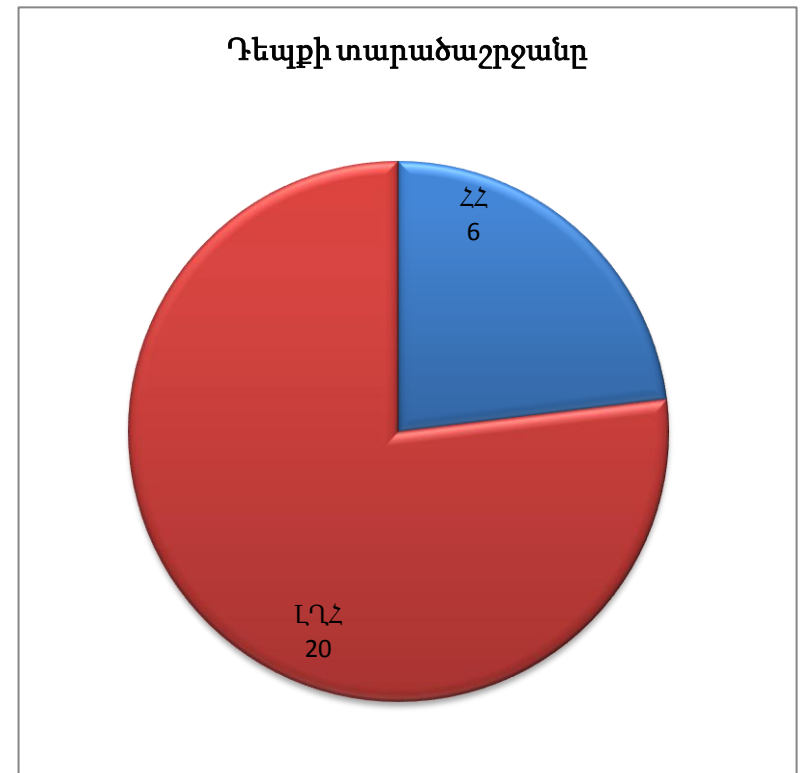
Աղյուսակ 2.

Ամիս	Հրադադարի ռեժիմի խախտում	Զենքի հետ վարվելու կանոնների խախտում	Ինքնասպանություն/հասցնել	Սպանություն			Դժբախտ պատահար	Առողջական խնդիրներ	Միջադեպերի քանակը	Ընդամենը	Պաշտոնական հաղորդագրության անկայություն
				Դիտավորյալ	Զենքի հետ վարվելու կանոնների խախտում	Մարտական ծառայություն կրելու կանոնների խախտում					
Հունվար	10			1			1		9	12	8
Փետրվար	3		1			2			5	6	6
Մարտ	6		1					1	5	8	7
Ընդամենը	19		2	1		2	1	1	19	26	21

Գծապատկեր 2.

Գծապատկեր 3.

Մահացության դեպքերի վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվություն

Աղյուսակ 3.

h/h	Անուն ազգանուն	Դեպքի տարեթիվը	Դեպքի տարած աշրջան	Դեպքի վայրը (քաղաք, գյուղ, հոսպոտալ, ճանապարհահատված...)	Զորամասը	Տեղեկատվության տարածման առաջնային աղբյուրը	Քրեական գործ հարուցող մարմինը	Քրեական գործի պաշտոնական որակումը	Դեպքի պատճառը	Որ փուլում է գտնվում գործը
1	Կարեն Գրիգորյան (լեյտենանտ)	03.01.2015	ԼՂ	ՊԲ հարավային և արևելյան ուղղություններ		Պաշտոնական			Հրադադարի ռեժիմի խախտում/Դիվերսիոն հարձակում	
2	Վարդան Մկրտչյան	03.01.2015	ԼՂ	ՊԲ հարավային և արևելյան ուղղություններ		Պաշտոնական			Հրադադարի ռեժիմի խախտում/Դիվերսիոն հարձակում	
3	Պայմանագրային զինծառայող 1	05.01.2015	ԼՂ	Ղարաբաղաադրբեջանական հակամարտ գորքերի շփման գիծ		Ոչ պաշտոնական			Հրադադարի ռեժիմի խախտում	
4	Պայմանագրային զինծառայող 2	05.01.2015	ԼՂ	Ղարաբաղաադրբեջանական հակամարտ գորքերի շփման գիծ		Ոչ պաշտոնական			Հրադադարի ռեժիմի խախտում	
5	Արթուր Վարդևանյան (մայր)	17.01.2015	ԼՂ	Քարվաճառի տարածք		Ոչ պաշտոնական			Դժբախտ պատահար /ավտովթար/	
6	Արման Հարությունյան (պայնամագրային զինծառայող)	17.01.2015	ՀՀ	Տավուշի մարզի Ոսկեվան գյուղի սահմանագոտի		Ոչ պաշտոնական			Հրադադարի ռեժիմի խախտում	
7	Մուրեն Փիլոսյան	20.01.2015	ԼՂ	ՊԲ հարավային ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետ		Պաշտոնական	ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչություն	ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետի հատկանիշներ՝ սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում/Դիվերսիոն հարձակում	Նախաքննություն

8	Նահապետ Ասատրյան (պայնամագրային զինծառայող)	21.01.2015	ԼՂ	Քարվաճառի տարածք		Պաշտոնական	ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչություն	ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետի հատկանիշներ՝ սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում/Դիվերսիոն հարձակում	Նախաքննություն
9	Արման Ուդումյան (պայնամագրային զինծառայող)	21.01.2015	ՀՀ	Տավուշի մարզի Բերդի տարածաշրջանի մարտական դիրքեր		Պաշտոնական	ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչություն	ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետի հատկանիշներ՝ սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում	Նախաքննություն
10	Կարեն Գալստյան (լեյտենանտ)	23.01.2015	ՀՀ	Տավուշի մարզի Բերդի տարածաշրջանի մարտական դիրքեր		Պաշտոնական	ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչություն	ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 7-րդ, 13-րդ կետերով՝ երկու կամ ավելի անձանց սպանություն մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում/Դիվերսիոն հարձակում	Նախաքննություն
11	Արտակ Մարգարյան	23.01.2015	ՀՀ	Տավուշի մարզի Բերդի տարածաշրջանի մարտական դիրքեր		Պաշտոնական	ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչություն	ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 7-րդ, 13-րդ կետերով՝ երկու կամ ավելի անձանց սպանություն մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում/Դիվերսիոն հարձակում	Նախաքննություն

12	Հայկազ Բարսեղյան	29.01.2015	ՀՀ	Երևան	Վ. Սարգսյանի անվ. ռազմաան ինստիտուտ	Պաշտոնական		ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 7-րդ կետի հատկանիշներ սպանություն՝ մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից	Մպանություն (դիտավորյալ)	Դատաքնություն
13	Շեքսայիր Հակոբյան	05.02.2015	ԼՂ	ՊԲ արևելյան ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետ		Պաշտոնական	ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչություն	ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետի հատկանիշներ՝ սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում	Նախաքնություն
14	Տիգրան Սիմոնյան (լեյտոնանտ)	11.02.2015	ԼՂ	ՊԲ հյուսիսային ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետ		Պաշտոնական	ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչություն	ՀՀ քր. օր-ի 365-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հատկանիշներ՝ մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը որն առաջացրել է ծանր հետևանքներ	Մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնների խախտում	Նախաքնություն
15	Արման Օսիպյան	14.02.2015	ԼՂ	ՊԲ հյուսիսարևելյան ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետ		Պաշտոնական	ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչություն	ՀՀ քր. օր-ի 365-րդ հոդվածի 3-րդ մասի հատկանիշներ՝ մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը որն առաջացրել է ծանր հետևանքներ	Մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնների խախտում	Նախաքնություն
16	Ալբերտ Սաֆարյան	27.02.2015	ԼՂ	ՊԲ հյուսիսային ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետ		Պաշտոնական	ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչություն	ՀՀ քր. օր-ի 110-րդ հոդվածի 1-ին մաս՝ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզուգույնությամբ ինքնասպանության կամ	Ինքնասպանություն	Նախաքնություն

								ինքնասպանության փորձի հասցնելը		
17	Արտակ Աղեկյան	28.02.2015	ԼՂ	ՊԲ հյուսիսարևելյան ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետեր		Պաշտոնական	ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչություն	ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 13-րդ կետի հատկանիշներ՝ երկու կամ ավելի անձանց սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում/Դիվերսիոն հարձակում	Նախաքննություն
18	Հայկ Բարոյան	28.02.2015	ԼՂ	ՊԲ հյուսիսարևելյան ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետեր		Պաշտոնական	ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչություն	ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 13-րդ կետի հատկանիշներ՝ երկու կամ ավելի անձանց սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում/Դիվերսիոն հարձակում	Նախաքննություն
19	Արսեն Կարապետյան	03.03.2015	ԼՂ	ՊԲ արևելյան ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետ		Պաշտոնական	ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչություն	ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետի հատկանիշներ՝ սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում	Նախաքննություն
20	Սամվել Միրզոյան	07.03.2015 (ամսաթիվը ճշտված չէ)	ՀՀ			Ոչ պաշտոնական			Ինքնասպանություն	
21	Հակոբ Խաչատրյան	19.03.2015	ԼՂ	ՊԲ հյուսիսային (Գյուլիստանի) ուղղությամբ տեղակայված դիրքեր		Պաշտոնական		ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ, 7-րդ, 13-րդ կետերով, 34-104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ, 7-րդ, 13-րդ կետերով՝ երկու կամ ավելի անձանց սպանություն՝ մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր	Հրադադարի ռեժիմի խախտում/Դիվերսիոն հարձակում	Նախաքննություն

								եղանակով՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով		
22	Էդուարդ Հայրապետյան	19.03.2015	ԼՂ	ՊԲ հյուսիսային (Գյուլիստանի) ուղղությամբ սեղակայված դիրքեր		Պաշտոնական		ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ, 7-րդ, 13-րդ կետերով, 34-104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ, 7-րդ, 13-րդ կետերով՝ երկու կամ ավելի անձանց սպանություն՝ մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում/Դիվերսիոն հարձակում	Նախաքննություն
23	Արշակ Հարությունյան	19.03.2015	ԼՂ	ՊԲ հյուսիսային (Գյուլիստանի) ուղղությամբ սեղակայված դիրքեր		Պաշտոնական		ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ, 7-րդ, 13-րդ կետերով, 34-104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ, 7-րդ, 13-րդ կետերով՝ երկու կամ ավելի անձանց սպանություն՝ մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում/Դիվերսիոն հարձակում	Նախաքննություն

24	Մամվել Հակոբյան	19.03.2015	ԼՂ	ՊԲ հյուսիսային (Գյուլիստանի) ուղղությամբ տեղակայված դիրքեր		Պաշտոնական			Հրադադարի ռեժիմի խախտում/Դիվերսիոն հարձակում	
25	Հայկ Մարգարյան	22.03.2015	ԼՂ	ՊԲ հյուսիս-արևելյան ուղղությամբ տեղակայված գորամասերից մեկ		Պաշտոնական			Առողջական/ հանկարծամահ	
26	Հովսեփ Անդրեասյան	29.03.2015	ԼՂ	ՊԲ հյուսիսարևելյան ուղղությամբ տեղակայված գորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետ		Պաշտոնական		ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետի հատկանիշներ՝ սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում	Նախաքննություն
***	Արթուր Աֆյան (պայմանագրայ ին զինծառայող)	08.03.2015	ՀՀ	Շիրակի մարզի Մայիսյան գյուղի մոտակայք	Գյումրիի 102-րդ ռուսական ռազմա բազա	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչություն	ՀՀ քր. օր-ի 104-րդ հոդվածի 1-ին մաս՝ սպանություն՝ ապօրինաբար մեկ ուրիշին դիտավորությամբ կյանքից զրկելը	Սպանություն (դիտավորյալ)	Նախաքննություն

2015 թ. ԶԻՆՎԱԾ ՈՒԺԵՐՈՒՄ ԶԻՆԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ
ՄԱՀԱՑՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊՔԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ա. Հրադադարի ռեժիմի խախտում

1. պայմանագրային զինծառայող
2. պայմանագրային զինծառայող

2015 թվականի հունվարի 5-6-ի գիշերը, ըստ tert.am-ի տեղեկությունների², դարաբաղասաղրբեջանական սահմանի բաժանարար գծում հակառակորդի զինված ուժերի կողմից ձեռնարկված ռազմական գործողությունների արդյունքում զոհվել են արցախցի երկու պայմանագրային զինծառայողներ:

Զինծառայողների անունները, սակայն, չեն նշվում ո՛չ լրատվամիջոցներում, և ո՛չ էլ պաշտոնական աղբյուրներում:

Դեպքի մասին այլ մանրամասներ հայտնի չեն: Հայտնի է միայն, որ ըստ ԼՂ ՊԲ մամուլի ծառայության՝ ՊԲ առաջապահ ստորաբաժանումները դիմել են պատասխան գործողությունների, որի արդյունքում զոհվել են հակառակորդի զինուժի առնվազն երեք զինծառայողներ:

3. Արման Հարությունյան (պայմանագրային զինծառայող)

2015 թվականի հունվարի 17-ին, aravot.am-ի տվյալներով³, հակառակորդի գնդակից մահացած վիճակում Նոյեմբերյանի բժշկական կենտրոն է տեղափոխվել Տավուշի մարզի սահմանամերձ Ոսկեվան գյուղի բնակիչ, պայմանագրային զինծառայող Արման Ալիկի Հարությունյանը: Վերջինս հետմահու պարգևատրվել է Մարտական ծառայության մեդալով:⁴

4. Արման Ուդումյան (պայմանագրային զինծառայող)

2015 թվականի հունվարի 11-ին, ըստ ՀՀ պաշտպանության նախարարության տվյալների, ՀՀ ՊՆ զորամասերից մեկի մարտական հենակետում հակառակորդի

² <http://www.tert.am/am/news/2015/01/06/soldier/1552792>

³ <http://www.aravot.am/2015/01/17/533232/>

⁴ <http://www.aravot.am/2015/01/19/533452/>

զինված ուժերի կողմից հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով ստացած հրազենային վնասվածքներից զոհվել է պայմանագրային զինծառայող, սերժանտ Արման Ռաշիդի Ուդումյանը⁵:

Ըստ ՀՀ Քննչական Կոմիտեի՝ Ուդումյանը մահացել է գլխի շրջանում ստացած հրազենային վնասվածքից: Դեպքի առթիվ ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչությունում հունվարի 22-ին հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետով (սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության, կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով)⁶: Կատարվում է նախաքննություն:

Aysor.am⁷-ի հետ զրույցում ՊՆ մամուլի խոսնակը հաստատել է տեղեկությունը՝ մանրամասնելով, որ զինծառայողը զոհվել է դիպուկահարի կրակոցից:

Ուդումյանը 34 տարեկան էր, Տավուշի մարզի սահմանամերձ Չորաթան գյուղից էր⁸: Վերջինս հետմահու պարզևատրվել է Մարտական ծառայության մեդալով⁹:

5. Շեքսպիր Հակոբյան

Համաձայն ԼՂ ՊԲ մամուլի ծառայության տեղեկությունների՝ 2015 թվականի փետրվարի 4-ի լույս 5-ի գիշերն ու ողջ օրվա ընթացքում հակառակորդ կողմը տարբեր տրամաչափի հրաձգային զինատեսակներից շարունակել է ինտենսիվ կերպով խախտել հրադադարի ռեժիմը, որի արդյունքում ՊԲ արևելյան ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետում մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել զինծառայող Շեքսպիր Մխիթարի Հակոբյանը /ծնվ. 1990թ./¹⁰:

Ժամկետային զինծառայողը հրազենային վիրավորում է ստացել մեջքի շրջանում: Դեպքի առթիվ ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչությունում հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104-րդ

⁵ <http://www.mil.am/1421855664>

⁶ <http://news.am/arm/news/249034.html>

⁷ <http://www.aysor.am/am/news/2015/01/21/qnh-uuhifan/896612>

⁸ <http://www.yerkir.am/am/news/79081.htm>

⁹ <http://yerevannews.am/?p=33342&l=am/armavno%D6%82dumyany+hetmahu+pargevatrvel+e+martakan+carayutyany+medalov>

¹⁰ <http://newsline.am/am/news/view/4560.html>

հողվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետով՝ սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով:¹¹

Հակոբյանը Վայոց Ձորի Ջերմուկ քաղաքի բնակիչ էր, ամուսնացած էր, ուներ մեկ երեխա: Նրա ընտանիքի բոլոր անդամները Ռուսաստանի Դաշնությունում են: Շեքսպիր Հակոբյանը Հայաստան էր եկել ծառայելու նպատակով¹²: Մահացած զինծառայողը հետմահու պարգևատրվել է Մարտական ծառայության մեդալով¹³:

6. Արսեն Կարապետյան

ԼՂ ՊԲ մամուլի ծառայության տվյալների համաձայն, 2015 թվականի մարտի 2-ին և լույս 3-ի գիշերը ՊԲ արևելյան ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետում հրադադարի ռեժիմի խախտման հետևանքով մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել զինծառայող Արսեն Աբրեստի Կարապետյանը /ծնվ. 1995թ./¹⁴:

Պարտադիր ժամկետային զինծառայող Արսեն Կարապետյանի սպանության դեպքի առթիվ ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչությունում հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետով (ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով)¹⁵:

20-ամյա Արսեն Կարապետյանը ընտանիքի միակ զավակն էր: Ապրում էր մոր հետ: Արսենի ընկերոջ խոսքերով՝ նա ծառայությունից երբեք չի դժգոհել: Իսկ դեպքից երկու օր առաջ մոր հետ խոսելով՝ ուրախությամբ նշել էր, որ իր գորացրվելուն մնացել է 100 օր:

Արսեն Կարապետյանը հետմահու պարգևատրվել է Մարտական ծառայության մեդալով¹⁶:

7. Հովսեփ Ադրեասյան

ԼՂ ՊԲ մամուլի ծառայության տարածած հաղորդագրության համաձայն՝ 2015 թվականի մարտի 29-ի երեկոյան ՊԲ հյուսիսարևելյան ուղղությամբ տեղակայված

¹¹ <http://168.am/2015/02/06/453550.html>

¹² <http://news.am/arm/news/251300.html>

¹³ <http://168.am/2015/02/06/453560.html>

¹⁴ <http://galatv.am/hy/news/artakan-henaketum-hakarakordi-koghmic-mahacu-hrazenayin-viravorum-e-stacel-1995t-cnvac-hay-zincaravogh/>

¹⁵ <http://pastinfo.am/hy/node/63869>

¹⁶ <http://news.am/arm/news/255261.html>

գորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետում հակառակորդի կողմից արձակված գնդակից մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել զինծառայող Հովսեփ Սամսոնի Անդրեասյանը / ծնվ. 1995թ./¹⁷:

Նա վնասվածք է ստացել որովայնի շրջանում եւ հոսպիտալ տեղափոխվելուց հետո մահացել է¹⁸:

Դեպքի առթիվ ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչությունում ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետով հարուցվել է քրեական գործ, կատարվում է նախաքննություն¹⁹:

Հովսեփ Անդրեասյանը հետմահու պարգևատրվել է Մարտական ծառայություն մեդալով²⁰:

Nwes.am-ի տեղեկություններով դեպքից երկու օր առաջ նա խոսել էր մոր հետ և ուրախությամբ հայտնել, որ իր ծառայութանը մնում է 100 օր:

Զինծառայողը տան կրտսերն էր, ուներ երկու քույր և մեկ եղբայր:

Բ. Դիվերսիա

- 1. Կարեն Գրիգորյան,**
- 2. Վարդան Մկրտչյան**

2015 թվականի հունվարի 2-ի լույս 3-ի գիշերը ԼՂ ՊԲ հարավային և արևելյան ուղղություններով հակառակորդի ուժերի կողմից ձեռնարկված դիվերսիոն հետախուզական գործողությունների արդյունքում զոհվել են ՊԲ զինծառայողներ Կարեն Սամվելի Գրիգորյանը և Վարդան Մարտիկի Մկրտչյանը: Իսկ զինծառայող Վոլոդյա Գագիկի Հարությունյանը վիրավորում է ստացել²¹:

Կարեն Գրիգորյանն Արտաշատից էր: 21 տարեկան էր, բուհն ավարտելուց հետո մեկնել էր ծառայության` Լեռնային Ղարաբաղ²²:

19-ամյա Վարդան Մկրտչյանն Արարատի մարզի Հովտաշեն գյուղից էր, կես տարի էր մնում ծառայության ավարտին: Հովտաշենի Գյուղապետ Խաչիկ

¹⁷ <http://news.am/arm/news/259444.html>

¹⁸ <http://news.am/arm/news/259620.html>

¹⁹ <http://www.pastinfo.am/hy/node/66074>

²⁰ http://gazeta.am/index.php/hy_AM/news/2/34652-lxh-pb-zincarayox-hovsep-andreasyane-hetmahou-pargeuatrvel-e-martakan-carayoutyoum-medalov.html

²¹ <http://www.azatutyun.am/archive/news/20150103/2031/2031.html?id=26774543>

²² <http://news.am/arm/news/246837.html>

Խաչատրյանի խոսքերով՝ Վարդանը դեպքից ընդամենը ժամեր առաջ խոսել է ծնողների և տատիկի հետ, շնորհավորել նրանց Նոր տարին, լավ տրամադրություն է ունեցել:²³

Ըստ Վարդան Մկրտչյանի ծառայակից ընկերոջ՝ շարքային զինծառայող Մհեր Օթարյանի՝ դեպքի օրը Վարդանն անհանգիստ է եղել: Տարածքում գտվող շների հաչոցը նրան անսովոր են թվացել: Վարդանն առաջարկել է առաջ գնալ: Այդ պահին մթության միջից կրակոցներ լսելով և մի քանի փամփուշտ կրակելուց հետո հասկանալով, որ շրջափակման մեջ են՝ շրջվել են և ցանկացել դեպի դիրք վազել: Սակայն Վարդանն իսկույն կանգ է առել:²⁴

Դիվերսիայի արդյունքում հրազենային վնասվածք ստացած Վոլոդյա Հարությունյանի առողջական վիճակը, ըստ Արարատի մարզի Քաղցրաշենի գյուղապետի՝ կայուն է, գիտակցությունը տեղի է: Նա գտնվում է ՊՆ Կենտրոնական կլինիկական զինվորական հոսպիտալում²⁵:

3. Սուրեն Փիլոսյան

ՊԲ մամուլի ծառայության տարածած տվյալների համաձայն՝ 2015 թվականի հունվարի 19-ին և լույս 20-ի գիշերը դարաբաղասաղորբեջանական շփման գծի տարբեր հատվածներում հակառակորդի զինուժի կողմից ձեռնարկվել են 8 հետախուզադիվերսիոն գործողությունների փորձեր, որոնք ժամանակին կանխվել են: Մարտական գործողությունների արդյունքում՝ ՊԲ հարավային ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետում մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել զինծառայող Սուրեն Խաչիկի Փիլոսյանը /ծնվ. 1995թ./²⁶:

ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչությունում հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետով՝ սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով²⁷:

²³ <http://news.am/arm/news/246855.html>

²⁴ <http://razm.info/60964>

²⁵ <http://www.azatutyun.am/content/article/26777226.html>

²⁶ <http://www.tert.am/am/news/2015/01/20/nkr/1564644>

²⁷ <http://www.aravot.am/2015/01/21/534554/>

ԼՂ նախագահի հունվարի 20-ի հրամանագրի համաձայն՝ պետական սահմանը պաշտպանելիս ցուցաբերած արիության համար զինճառայող Սուրեն Փիլոսյանը հետմահու պարգևատրվել է Արիության համար մեդալով:²⁸

4. Նահապետ Ասատրյան (պայմանագրային զինճառայող)

2015 թվականի հունվարի 20-ին լույս 21-ի գիշերը՝ ժամը 03:00-ի սահմաններում, դարաբաղաադրբեջանական հակամարտ գորքերի շփման գծի Քարվաճառի պաշտպանական ուղղությամբ հակառակորդ կողմը ձեռնարկել է դիվերսիոն-հետախուզական ներթափանցման փորձ: Ծավալված մարտերի ժամանակ զոհվել է պայմանագրային զինճառայող Նահապետ Արտակի Ասատրյանը /ծնվ. 1982թ./, իսկ Հովհաննես Օնիկի Գասպարյանը /ծնվ. 1973թ./ վիրավորում է ստացել²⁹:

Զինճառայողի սպանության դեպքի առթիվ ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչությունում հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետով՝ սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով, իսկ Հովհաննես Գասպարյանի վիրավորման փաստի առթիվ՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 34-104 հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 7-րդ և 13-րդ կետերով՝ սպանության փորձ՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով: Կատարվում է նախաքննություն³⁰:

Նահապետ Արտակի Ասատրյանը հետմահու պարգևատրվել է Մարտական ճառայության մեդալով³¹:

Նահապետ Ասատրյանն Արագածոտնի մարզի Լուսազյուղ գյուղից էր: Գուղապետ Քաջիկ Զաքարյանի խոսքերով՝ նա պայմանագրային զինճառայության մեջ էր շուրջ 9 տարի և 1 ամիս առաջ էր մեկնել առաջնագիծ³²:

²⁸ <http://yerevannews.am/?p=33266&l=am/bako+sahakyany+hetmahu+pargevatrel+e+zohvac+zincarayoxin>

²⁹ <http://armlur.am/294188/>

³⁰ <http://168.am/2015/01/21/447109.html>

³¹ <http://yerevannews.am/?p=33319&l=am/naxagahy+hetmahu+pargevatrel+e+zohvac+zincarayoxin>

³² <http://shamshyan.com/hy/article/2015/01/21/40468/>

5. Կարեն Գալստյան (լեյտենանտ),

6. Արտակ Սարգսյան

ՀՀ ՊՆ պաշտոնական հաղորդմամբ՝ 2015 թվականի հունվարի 23-ի առավոտյան Ադրբեջանի ՋՈւ ստորաբաժանումները դիվերսիոն գործողությունների փորձեր են ձեռնարկել ՀՀ Տավուշի մարզի Բերդի տարածաշրջանի մարտական մի քանի դիրքերի ուղղությամբ:

ՀՀ ՋՈւ կողմից ձեռնարկված գործողությունների արդյունքում դիվերսիոն խմբերի առաջխաղացումը կասեցվել է: Շուրջ կես ժամ տևած մարտական գործողությունների արդյունքում զոհվել են ՀՀ զինծառայողներ լեյտենանտ Կարեն Արարատի Գալստյանը և շարքային Արտակ Վաղարշակի Սարգսյանը, ևս 3 զինծառայողներ վիրավորվել են³³:

Դեպքի առթիվ ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչությունում հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 7-րդ, 13-րդ և 34-104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 7-րդ և 13-րդ կետերով՝ երկու կամ ավելի անձանց սպանություն և սպանության փորձ մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով³⁴:

Մովսես գյուղի գյուղապետ Արարատ Ավալյանի խոսքերով՝ դա առաջին հարձակման փորձն էր գյուղի սահմանագծում տեղակայված հենակետի վրա, որը գյուղից 5-6 կիլոմետր է հեռու: Ըստ նրա՝ դիվերսիոն գործողությունը կատարվել է հենց հենակետում, որտեղ գնդակահարվել և վիրավորվել են զինծառայողները: Զինվորներից մեկը տարածքի մաքրությամբ է զբաղվելիս եղել՝ անզեն, որտեղ էլ խփվել է: Մյուսները փորձել են օգնության հասնել: Նրանցից մեկը օգնություն ցուցաբերելիս վիրավորվել է: Մեկ այլ զինծառայող տեղափոխել է նրանց թաքստոց: Գյուղապետը ենթադրում է, որ հենակետի ավազը՝ փորձելով կազմակերպել պաշտպանությունը՝ զոհվել է: Այդ պատճառով հենակետի պաշտպանությունը կազմակերպել են հենակետում գտնվող մյուս զինծառայողները³⁵:

³³ <http://www.mil.am/1422000014/date/2015-01-23>

³⁴ <http://civilnet.am/2015/01/24/criminal-case-killed-soldiers/#.VMdLRtLkdRU>

³⁵ http://www.azatutyun.am/content/article/26809108.html?utm_source=dlvr.it&utm_medium=facebook

Զոհված Արտակ Սարգսյանը գորակոչվել էր 2013թ աշնանը: 22 տարեկան էր, ապրում էր Արարատի մարզի Վեդի քաղաքում:

Իսկ Կարեն Գալստյանը Տավուշի մարզի Աչաջուր գյուղից էր: 21 տարեկան էր: Մեկ տարի առաջ էր ավարտել Վազգեն Սարգսյանի անվան ռազմական ինստիտուտը և գործուղվել Տավուշի մարզի գորամասերից մեկը: Ինչպես հայտնում է yerkir.am³⁶ կայքը, Կարեն Գալստյանը հունվարի 2-ի լույս 3-ի գիշերը կրկին դիվերսիայի գոհ դարձած սպա, լեյտենանտ Կարեն Գրիգորյանի համակուրսեցին էր: Այդ կուրսում էր սովորել նաև նաև 2013 թ. հունիսի 3-ին ռազմական ինստիտուտում հրազենային վնասվածքի հետևանքով մահացած կուրսանտ Սիփան Մովսիսյանը:

Լեյտենանտ Կարեն Արարատի Գալստյանը հետմահու պարգևատրվել է Արիության մեդալով, իսկ նույն գորամասի շարքային Արտակ Վաղարշակի Սարգսյանը՝ Մարտական ծառայության մեդալով³⁷:

Ինչպես հայտնել է ՀՀ ՊՆ մամուլի խոսնակ Արծրուն Հովհաննիսյանը իր ֆեյսբուքյան էջում՝ 2015 թվականի հունվարի 23-ի ընթացքում ՀՀ և ԼՂ ողջ սահմանի տարրեր հաստատվածներում հակառակորդի զինված ուժերը շարունակել են իրականացնել դիվերսիաներ և հարձակումներ³⁸:

7. Արտակ Ադեկյան

8. Հայկ Բարոյան

ԼՂ ՊԲ հաղորդմամբ՝ 2015 թվականի փետրվարի 28-ին ՊԲ հյուսիսարևելյան ուղղությամբ տեղակայված գորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետերի ուղղությամբ ձեռնարկվել է դիվերսիոն հետախուզական ներթափանցման փորձ³⁹: Ծավալված մարտերի ժամանակ զոհվել են զինծառայողներ՝ փոխգնդապետ Արտակ Սեդրակի Ադեկյանը /ծնվ. 1979թ./ և նրա վարորդ, շարքային Հայկ Գրիգորի Բարոյանը /ծնվ. 1995թ./:

ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչությունում դեպքի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 2-րդ

³⁶ <http://www.yerkir.am/am/news/79179.htm>

³⁷ <http://ankakh.com/article/10799/%E2%80%8Bsyerj-sargsyane-hyetmahu-pargyevatryel-e-yerku-zintsarrayoghnyerin>

³⁸ <http://lurer.com/?p=170629>

³⁹ <http://armlur.am/314555/>

մասի 1-ին և 13-րդ կետերով՝ երկու կամ ավելի անձանց սպանություն՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով⁴⁰:

Ըստ NEWS.am-ի տեղեկությունների՝ դեպքը տեղի է ունեցել այն ժամանակ, երբ հայ 5 զինձառայողներ մեքենայով գնալիս են եղել դիրքեր: Անտառի մեջ հակառակորդի դիվերսիոն խումբը կրակ է բացել նրանց վրա: Փոխհրաձգություն է սկսվել, հրամանատարն ու իր վարորդը զոհվել են: Մեկ հոգի թեթև վիրավորվել է ոտքից: Նրա կյանքին վտանգ չի սպառնում: Մեքենայում գտնվող մյուս երկու զինձառայողները չեն տուժել⁴¹:

Արտակ Ադեկյանի քրոջ ամուսնու՝ Ահարոն Խաչատրյանի խոսքերով փոխգնդապետը զոհվել է՝ փորձելով փրկել 20-ամյա Հայկ Բարոյանի կյանքը, ինչը նրան չի հաջողվել⁴²:

Արտակ Ադեկյանը Տաշիր քաղաքից էր, ամուսնացած էր, ուներ երկու երեխա՝ աղջիկ և տղա: Նա զինված ուժերում էր 1996 թ.-ից:

Մյուս զոհված զինձառայողը՝ ժամկետային Հայկ Բարոյանը, զորակոչվել էր 2013 թ. աշնանը, նա Լոռու մարզի Սարչապետ գյուղից էր:

Զինձառայողներ Արտակ Ադեկյանը և Հայկ Բարոյանը հետմահու պարգևատրվել են Մարտական ծառայության մեդալով:

- 9. Հակոբ Խաչատրյան,
- 10. Էդուարդ Հայրապետյան,
- 11. Արշակ Հարությունյան,
- 12. Սամվել Հակոբյան

ԼՂ ՊԲ տեղեկությունների համաձայն՝ 2015 թվականի մարտի 19-ին հակառակորդի հատուկ նշանակության ջոկատի ուժեղացված խումբը հարձակում է ձեռնարկել հյուսիսային (Գյուլիստանի) ուղղությամբ տեղակայված դիրքերի վրա:

Հակառակորդի ուժերին դիմագրավելու ժամանակ զոհվել են ՊԲ զինձառայողներ Հակոբ Գազիկի Խաչատրյանը (ծնվ.1996թ.), Էդուարդ Գազիկի Հայրապետյանը (ծնվ.1995թ.) և Արշակ Կարենի Հարությունյանը (ծնվ. 1995թ.): Իսկ

⁴⁰ <http://armkur.am/314557/>

⁴¹ <http://news.am/arm/news/254998.html>

⁴² <http://news.am/arm/news/255123.html>

⁴² <http://galatv.am/hy/news/4-2/>, <http://news.am/arm/news/258908.html>

վիրավորում ստացած 4 զինծառայողներից 1-ը՝ Սամվել Սասունի Հակոբյանը /ծնվ. 1995թ./ 2015 թվականի մարտի 26-ին մահացել է Ստեփանակերտի կենտրոնական զինվորական հոսպիտալում⁴³: Վերջինս վիրավորում էր ստացել գլխի շրջանում:

Դեպքի առթիվ ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչությունում հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ, 7-րդ, 13-րդ կետերով, 34-104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ, 7-րդ, 13-րդ կետերով՝ երկու կամ ավելի անձանց սպանություն և սպանության փորձ՝ մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով⁴⁴:

ԼՂ ՊԲ տեղեկացմամբ՝ հակառակորդի ուժերը մարտադաշտում թողել են տարբեր տեսակի զենք ու զինամթերք, այդ թվում AK տիպի ինքնաձիգ՝ իսրայելական արտադրության գիշերային տեսանելիության նշանոցով և խլացուցիչով, սակրավորի հատուկ հանդերձանք, 4 հատ "Myxa" տիպի նոնականետ, հարձակողական նոնակներ, փամփուշտի պահունակներ, մեծ քանակության օգտագործված ներարկիչներ, որոնք ամենայն հավանականությամբ կիրառվել են վիրավորներին ցավազրկելու նպատակով⁴⁵:

Ըստ times.am-ի տեղեկությունների՝ հակառակորդի հատուկ ջոկատայինների 20-25 հոգանոց խումբը դեպքի նախորդող գիշերը թաքստոց էր մտել և մարտի 19-ի վաղ առավոտյան անակնկալ հարձակվել հայկական դիրքերի վրա: Նրանք նահանջել են այն ժամանակ, երբ ՊԲ զինվորներին օգնության է հասել հետախուզական ջոկատը: Նախնական տեղեկություններով, ադրբեջանակա կողմն այդ մարտում կորցրել է առնվազն 14 զինծառայող⁴⁶:

Հարձակման հետևանքով վիրավորված սպա, դասակի հրամանատար Սարգիս Գաբրիելյանը news.am-ին պատմել է, որ իրենք հանկարծակիի են եկել, երբ իրենց ուղղությամբ նոնակ է նետվել: Սակայն իրենք կարողացել են տիրապետել իրավիճակին, վիրավորված վիճակում էլ շարունակել են կռվել մինչև լրացուցիչ ուժերի օգնության հասնելը: Ըստ նրա՝ օժանդակող ուժերը ժամանել են 5 րոպե անց:

⁴³ <http://news.am/arm/news/257872.html>

⁴⁴ <http://news.am/arm/news/257849.html>

⁴⁵ <http://nkrmil.am/main/am/newsMore890.html>

⁴⁶ <http://times.am/?p=117820&l=am%2F>

Սարգիսը պատմել է, որ մարտական հենակետում իրենք 11 հոգով են եղել: Երբ ադրբեջանցի դիվերսանտները հարձակվել են նրանց վրա, երեք հոգի դուրս են եկել և թեթև կրակահերթ բացել: Մյուսները հետ են քաշվել ու դիրքավորվել: Սարգսի խոսքերով՝ դիվերսանտները հիմնականում նոնակներով էին կռվում և այնքան էլ շատ չէին կրակում: 10-15 նոնակ է նետվել ՊԲ զինձառայողների ուղղությամբ⁴⁷:

Վիրավորում ստացածներից 2-ը տեղափոխվել են Երևան: Նրանցից մեկը՝ Սարգիս Գաբրիելյանն, ունի վերին վերջույթի վերին երրորդական մակարդակում տրավմատիկ ամպուտացիա և բազմաթիվ բեկորային վիրավորումներ⁴⁸: Իսկ զինձառայող Գոռ Դարմանյանը շարունակում է մնալ ծայրահեղ ծանր վիճակում⁴⁹:

Զոհված Հակոբ Խաչատրյանը ԼՂ Քաշաթաղի շրջանի Աղաձոր գյուղից էր, Արշակ Հարությունյանը՝ Էրեբունի վարչական շրջանից, Էդուարդ Գագիկ Հայրապետյանը՝ Արագածոտնի մարզի Աշտարակ քաղաքից, իսկ Սամվել Հակոբյանը՝ Արարատի մարզի Արևաբույր համայնքից: Վերջինս գորացրվելու էր առաջիկա ամիսներին:

Արշակ Հարությունյանի ընտանիքի մտերիմներից մեկի՝ Արթուր Հարությունյանի խոսքերով՝ Արշակը խիզախ տղա էր, մի քանի ամիս առաջ արձակուրդ էր եկել: Ասում էր՝ «թուրք» եմ խփել, դրա համար են թողել: Դրա համար նա նաև պատվոգիր և դրամական պարգևատրում էր ստացել⁵⁰:

Հակոբ Խաչատրյանը, Էդուարդ Հայրապետյանը, Արշակ Հարությունյանը, Սամվել Հակոբյանը ԼՂ պետական սահմանը պաշտպանելիս ցուցաբերած արիության համար հետմահու պարգևատրվել են Արիության համար մեդալով⁵¹:

Դ. Դժբախտ պատահար

1. Արթուր Վարդևանյան (մայոր)

2015 թվականի հունվարի 17-ի երեկոյան Քարվաճառի տարածում ավտոմեքանիկայի են ենթարկվել տեղի զորամասերից մեկի սպաներ՝ մայոր Գարեն Սիմոնյանը, ավագ

⁴⁷ <http://news.am/arm/news/258857.html>

⁴⁸ <http://news.am/arm/news/258857.html>

⁵⁰ <http://news.am/arm/news/257908.html>

⁵¹ <http://news.am/arm/news/257910.html> , <http://www.ilur.am/news/view/43041.html>

լեյտենանտ Լավրենտ Հակոբյանը և մայոր Արթուր Վարդանյանը: Վթարի հետևանքով Արթուր Վարդանյանը տեղում մահացել է, մյուս մայորը՝ Կարեն Միմոնյանը, տեղափոխվել է Մուրացանի հոսպիտալ, իսկ Լավրենտ Հակոբյանը գտնվում է գորամասի բժշկական կետում⁵²:

Արծրուն Հովհաննիսյանը news.am-ի⁵³ թղթակցի հետ զրույցում հաստատել է տեղեկությունը՝ նշելով, որ մեքենան Քարվաճառի ոլորաններից մեկում գլորվել է ձորը:

Դեպքի մասին այլ մանրամասներ չեն ներկայացվել:

Ե. Մարտական ծառայություն կրելու կանոնների խախտում

1. Արման Օսիայան

ԼՂ ՊԲ մամուլի ծառայության տեղեկություններով՝ 2015 թվականի փետրվարի 14-ին ՊԲ հյուսիսարևելյան ուղղությամբ տեղակայված գորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետում մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել զինծառայող Արման Սերգեյի Օսիայանը /ծնվ. 1995թ./⁵⁴:

Դեպքի առթիվ ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչությունում հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 365-րդ հոդվածի 3-րդ մասով՝ մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը, որն առաջացրել է ծանր հետևանքներ⁵⁵:

Արման Օսիայանը գորակոչվել է 2013թ աշնանը: Նա Գեղարքունիքի մարզի Արտանիշ գյուղից էր: Տան կրտսերն էր: Գյուղապետ Կարեն Շուշանյանի խոսքերով՝ ընտանիքում երկու եղբայր են. ավագը պայմանագրային զինծառայող է, իսկ Արմանը՝ ժամկետային էր: Ապրում են սոցիալապես անապահով պայմաններում⁵⁶:

Արմանի եղբոր՝ Արամայիս Օսիայանի խոսքերով իրենք դեպքի մանրամասներին տևական ժամանակ տեղյակ չեն եղել: Դեպքից մեկ ամիս անց նույնիսկ որպես տուժողի իրավահաջորդ ներգրավված չեն եղել⁵⁷:

⁵² <http://ksherg.blogspot.com/2015/01/1-2.html>

⁵³ <http://news.am/arm/news/248341.html>

⁵⁴ <http://galatv.am/hy/news/artakan-henaketum-mahacel-e-1995t-cnvac-hay-zincarayogh/>

⁵⁵ <http://m.lraqir.am/index/arm/1/right/view/110493>

⁵⁶ <http://news.am/arm/news/252663.html>

⁵⁷ <http://news.am/arm/news/256744.html>

Զ. Սպանություն

Դիտավորյալ սպանություն

1. Հայկազ Բարսեղյան

ՀՀ ՊՆ մամուլի ծառայության կողմից տարածված հաղորդագրության համաձայն՝ 2015թ. հունվարի 29-ին Երևան քաղաքում տեղակայված ուսումնական զորամասի մարզահրապարակում հայտնաբերվել է նույն զորամասի զինծառայող, Հայկազ Արկաղիի Բարսեղյանը՝ պտտաձողի վրա պարանով կախված վիճակում⁵⁸:

Վազգեն Սարգսանի անվան ռազմական ինստիտուտի կուրսանտ Հայկազ Բարսեղյանի հայրը՝ Արկաղի Բարսեղյանը, որն անձամբ ներկա է գտնվել դիակերձարանում, փաստել է, որ որդուն ծեծել են: Նա տեսել է որդու մարմնի վրայի բռնության հետքերը՝ աջ թևին կտրող-ծակող գործիքով կատարված վնասվածք, կապտուկներ, վերքեր այտի և շրթունքի վրա, ձեռքերը ամբողջությամբ արյան մեջ կորած: Ըստ նախնական դատաբժշկական եզրակացության՝ մահը վրա է հասել մեխանիկական շնչահեղձության հետևանքով: Այսինքն՝ դաժան ծեծի ենթարկվելուց հետո Հայկազ Բարսեղյանը հնարավոր է մահացած չի եղել, և մահը վրա է հասել այն բանից հետո, երբ նրան կախել են⁵⁹:

Զինվորի մոտ հայտնաբերվել է նաև գրություն, որում գրված է եղել՝ «Կներեք ամեն ինչի համար և նրա համար, որ այս քայլով խառնաշփոթ եմ ստեղծում»⁶⁰:

Այնուամենայնիվ, ՀՀ քննչական կոմիտեի նախագահի խորհրդականը հայտնել է, որ չնայած գրության առկայությանը, դեպքի վայրում կատարված մի շարք գործողությունների արդյունքում բավարար հիմքեր են ձեռք բերվել, որ տեղի ունեցածը ոչ թե ինքնասպանություն է, այլ սպանություն⁶¹:

2015 թ. հունվարի 30-ին դեպքի առթիվ ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչությունում հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 7-րդ կետով՝ սպանություն՝ մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից⁶²: Զինծառայողին սպանելու կասկածանքով ձերբակալվել են Հայկազի համաձայակիցներ, շարքայիններ Վաչե Սահակյանը,

⁵⁸ <http://www.mil.am/1422521294>

⁵⁹ <http://www.aravot.am/2015/02/03/538278/>

⁶⁰ <http://news.am/arm/news/250237.html>

⁶¹ <http://galatv.am/hy/news/ryan-hetqery-haytnabervel-en-nnjasenyakum-ankoghnu-mej-a-razmakan-institutum-spanutyan-errord-depqn-e/>

⁶² <http://civilnet.am/2015/01/29/soldiers-death-criminal-case/#.VMshI9KsW7x>

Մովսես Ազարյանը, Գնել Թևոսյանը և Նորիկ Սահակյանը: Նրանց նկատմամբ որպես խափանման միջոց է ընտրվել կալանավորումը⁶³:

ՀՀ ՔԿ զինվորական քննչական գլխավոր վարչության չորրորդ կայազորային բաժնի քննիչի կողմից 2015 թ. փետրվարի 1-ին զինձառայողներին մեղադրանք է առաջադրել այն բանի համար, որ նրանք զորամասի 408 զորանոցում «փոխադարձ լրացնելով միմյանց գործողությունները», գիշերվա ժամը երեքի սահմաններում, նախնական համաձայնությամբ վնասել են զորանոցի մահճակալում անօգնական պառկած իրենց համաձառայակցի արմնկափոսում տեղակայված երակը, ճմեռային բաճկոններից և կոշիկներից հանելով քուղերը, պատրաստել են պարան, քառասակ քուղերի պարանից նախապես պատրաստված օղակով պտտաձողից կախել և կյանքից զրկել են Հայկազ Բարսեղյանին⁶⁴:

Ըստ լրատվամիջոցների հրապարակումների՝ կասկածյալներից երկուսը բարձր պաշտոնյաների զավակներ են: Նրանցից մեկի հայրը ղեկավար պաշտոն է զբաղեցնում իրավապահ համակարգում (ԱԱԾ), իսկ մյուսի՝ Գնել Թևոսյանի հայրը, նույն ինստիտուտի տնօրենի տեղակալ, գնդապետ Զարմիկ Մարկոսյանն է⁶⁵: Ըստ որոշ տվյալների՝ Գնել Թևոսյանն իր ազգանունը փոխել է՝ իր և գնդապետի միջև ազգակցական կապն արտաքուստ քողարկելու համար⁶⁶: Համաձայն «Հրապարակ» օրաթերթի տեղեկությունների՝ Գնել Թևոսյանը հանցագործության գլխավոր մեղավորն է և իշխել է մյուսներին⁶⁷:

«Ժողովուրդ»-ի տեղեկություններով՝ դեպքի օրը Հայկազ Բարսեղյանը Մովսես Ազարյանի, Նորիկ Սահակյանի, Գնել Թևոսյանի, Վաչե Սահակյանի հետ տղաներից մեկի ծննդյան տարեդարձ են նշել ինստիտուտի ճաշարանում: Նրանք ալկոհոլ են օգտագործել, իսկ ավելի ուշ՝ Հայկազը տղաներից մեկին նկատողություն է արել աղմուկով հաց ուտելու համար, որն էլ ճակատագրական է դարձել նրա համար: Սկսվել է լեզվակռիվ, որը շարունակվել է իրենց ննջասենյակում և վերածվել ծեծկռտուքի: Վերջիններս հասկանալով, որ չեն կարողանում «կոտրել» Հայկազին, որոշել են կտրել նրա ձեռքի երակները, ինչի արդյունքում Հայկազը ուշագնաց է եղել:

⁶³ <http://www.azatutyun.am/archive/news/latest/2031/2031.html?id=26821380>, <http://news.am/arm/news/250551.html>

⁶⁴ <http://www.aravot.am/2015/02/05/539298/>

⁶⁵ <http://azatamart.am/index.php/en/2014-09-17-11-19-21/item/319-հայկազ-բարսեղյանի-սպանությունը>, <http://news.am/arm/news/250930.html>

⁶⁶ <http://www.slaq.am/arm/news/1003062/>

⁶⁷ <http://www.epress.am/2015/02/04/262160.html>

Տղաները, տեսնելով նրան անշնչացած, հասկացել են, որ մահացել է, և գիտակցելով կատարվածի լրջությունը՝ որոշել են թաքցնել դիակը: Նրանք նախ ուսումնական գորամասի բակում փոս են փորել, որ տղայի դին թաքցնեն, սակայն հասկանալով, որ այդ կերպ կբացահայտվի, թե ովքեր են կատարել հանցագործությունը, որոշել են կազմակերպել ինքնասպանության տարբերակը⁶⁸:

Իրավապաշտպանները մտահոգիչ են համարում հատկապես այն հանգամանքը, որ դեպքը տեղի է ունեցել ապագա սպաներ պատրաստող ռազմական կառույցում: Իրավապաշտպան, Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակի նախագահ Արթուր Սաքունցի խոսքերով՝ այս դաժան սպանությունը ևս մեկ անգամ վկայում է զինված ուժերում գոյություն ունեցող բարքերի մասին⁶⁹:

Ռազմական փորձագետ, իրավապաշտպան Ռուբեն Մարտիրոսյանը ԳԱԼԱ-ի հետ զրույցում կարծիք է հայտնել, որ Հայկազին սպանել են՝ դաժանորեն ծեծելով և խոշտանգելով: Հայկազի արյան հետքերը հայտնաբերվել են ննջասենյակում, անկողնում մեծ քանակությամբ արյան հետքեր կան, իսկ դեպի պտտաձող տանող ճանապարհին ոչ մի արյան հետք չկա: Իրավապաշտպանը ենթադրել է, որ անձինք տեղափոխել են նրան և տեսնելով, որ Հայկազը մահանում է, կախել են, որպեսզի հետո ներկայացնեն, թե իբր նա ինքնասպան է եղել⁷⁰:

Դեպքի մասին նոր մանրամասներ ի հայտ եկան դեպքից մոտ 1 շաբաթ անց: Հայկազի հոր՝ Արկադիի խոսքերով՝ «այդ օրը բանակի օրն էին նշել»: Դեպքը գիշերն է եղել. հերթապահը երեքն անց կես շրջել է ննջարաններով, Հայկազը այդ ժամանակ քնած է եղել: Իսկ հետո ինքն էլ է գնացել քնելու: Գործողությունը կատարվել է հերթապահի ստուգումներից հետո: Ամեն ինչ հանգիստ է թվացել:

Հայկազի հորը հասած տեղեկությունների համաձայն՝ որդու բերանը փակել են շորով, դանակով հարվածել են թևին, իսկ վերջում կախել են: Հայրը հավաստում է, որ շրթունքի վերևի հատվածում խփված էր ու լավ «գրիմ» արած: Չախ այտի վրա հետք կար, որը գրիմով փակած էր: Թևերը՝ մինչև արմուկները արյան մեջ են եղել: Արկադիի տվյեղներով՝ ննջարանում Հայկազից բացի 6 հոգի են եղել: «Հիմա 4-5 հոգի են, որոնք

⁶⁸ <http://www.lin.am/1540975.html>

⁶⁹ <http://www.azatutyun.am/content/article/26821650.html>

⁷⁰ <http://galatv.am/hy/news/ryan-hetqery-haytnabervel-en-nnjasenyakum-ankoghnu-mej-a-razmakan-institutum-spanutyan-errorr-depqn-e/>

կասկածվում են սպանության մեջ, և վարկածներ կան, որ դրսից էլ է մարդ մտել ինստիտուտ»⁷¹:

Պաշտպանության նախարարի արձագանքը դեպքի առնչությամբ

Միջադեպի կապակցությամբ հունվարի 31-ին ՀՀ պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանը շտապ խորհրդակցություն է հրավիրել: Նա կարծիք է հայտնել, որ որոշ սպաների անհետևողական աշխատանքի, ծառայողական պարտականությունները չկատարելու պատճառով զորամասում գլուխ են բարձրացրել արատավոր բարքերը, որոնց արդյունքում էլ տեղի է ունեցել հանցագործությունը: Նա նաև հավաստիացրել է, որ կատարվելու է ուսումնական զորամասի հաստիքային կազմի արմատական փոփոխություն, պաշտոններից հեռացվելու են մոտ 3-4 տասնյակ անձինք՝ այդ թվում՝ պետ, տեղակալներ, ամբիոնի պետեր, գումարտակի, վաշտի հրամանատարություն, համալրման պատասխանատուներ, հոգեբաններ, այսինքն՝ բոլոր այն անձինք, որոնք ուղղակի կամ անուղղակի կապ են ունեցե՞ծ տեղի ունեցածի հետ⁷²: Նախարարը հանձնարարել է նաև ծառայողական քննության արդյունքների հիման վրա կազմել հեռանկարային պլան՝ հայտնաբերված թերությունները վերացնելու և ուսումնական գործընթացը հիմնովին բարելավելու ուղղությամբ⁷³:

Դեպքից մոտ 2 շաբաթ հետո ի հայտ եկած նոր մանրամասներ

Ավելի ուշ՝ 2015 թ. փետրվարի 14-ին, ՀՀ Քննչական Կոմիտեն տեղեկատվություն է տարածել այն մասին, որ Հայկազ Բարսեղյանի սպանության դեպքի առթիվ ՀՀ Քննչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչությունում հարուցված քրեական գործի նախաքննությամբ պարզվել են մի շարք հանգամանքներ, այդ թվում ապացույցներ են ձեռք բերվել՝ սպայական աձնակազմի կողմից դրսևորված անգործության վերաբերյալ:

Հարուցվել է նոր քրեական գործ՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 375-րդ հոդվածի 1-ին մասով (իշխանության անգործությունը, որն էական վնաս է պատճառել), որի շրջանակներում փետրվարի 13-ին ձերբակալվել է ռազմական ինստիտուտի սպա,

⁷¹ <http://galatv.am/hy/news/ursantin-spanel-en-gishery-qnac-jhamanak-atmum-e-nra-hayry/>

⁷² <http://news.am/arm/news/250565.html>

⁷³ <http://www.yerkir.am/am/news/79606.htm>

կապիտան Արտյոմ Ավետիսյանը: Ըստ Քննչական Կոմիտեի՝ նախաքննությամբ պարզվել է, որ Ա. Ավետիսյանը, ականատես լինելով իր ենթակա անձնակազմի կուրսանտներ Հայկազ Բարսեղյանի և Ա. Մարտիրոսյանի վիճաբանությանը, միջոցներ չի ձեռնարկել՝ վիճաբանությունը կանխելու ուղղությամբ, չի պարզել դրդապատճառները և չի զեկուցել ըստ ենթակայության, որով էական վնաս է հասցրել զինվորական ծառայության շահերին: Ստեղծվել է քննչական խումբ⁷⁴: Քննություն է տարվում՝ պարզելու նաև Հ. Բարսեղյանի և Ա. Մարտիրոսյանի միջև ծագած վիճաբանության դրդապատճառը⁷⁵:

Քրեական գործի ընթացքը/ փաստաբանների մեկնաբանությունները

Մեղադրյալներ Գնել Թևոսյանի և Նորիկ Սահակյանի պաշտպանությունը ստանձնել են համապատասխանաբար ՀՀ փաստաբանների պալատի անդամներ, փաստաբաններ Արա Զաքարյանն ու Հովիկ Արսենյանը:

Նորիկ Սահակյանի փաստաբան Հովիկ Արսենյանը 2015 թ. փետրվարի 19-ին ահազանգել է, որ գործով անցնող մեղադրյալների նկատմամբ գործի քննության ընթացքում ոստիկանությունում բռնություններ են գործադրվել: Նա չի մանրամասնել իր հայտարարությունը, սակայն վստահեցրել է, որ նպատակը եղել է մեղեդրյալներին ստիպել ընդունել իրենց առաջադրված մեղադրանքները⁷⁶:

Փաստաբանի խոսքով՝ դեպքի օրը՝ հունվարի 28-ի լույս 29-ի գիշերը, Նորիկ Սահակյանը հերթապահ սպայի թույլտվությամբ և գիտությամբ իր հետ մտերիմ հարաբերություններ ունեցող երկու այլ կուրսանտի հետ մինչև գիշերը ժամը 03:00-ն կամ 03:30-ը հենց հերթապահ սպայի սենյակի դիմաց՝ միջանցքում գտնվող սեղանի մոտ պարապելիս է եղել «հրետանու հրաձգություն» առարկան, որից հունվարի 29-ին պիտի ստուգարք հանձներ: Փաստաբանը նաև վստահեցրել է, որ իր պաշտպանյալը ծառայության ընթացքում ոչ մեկի հետ կոնֆլիկտ չի ունեցել⁷⁷:

Փաստաբաններ Արսենյանի և Զաքարյանի խոսքերով՝ նշանակվել են դատաձեռագրաբանական, դատաքիմիական, հետքաբանական, մանրաթելային, տոքսիկոքիմիական և դատանյութագիտական համալիր փորձաքննություններ: Ըստ

⁷⁴ <http://armtimes.com/hy/read/59696>

⁷⁵ <http://168.am/2015/02/24/460483.html>

⁷⁶ http://www.forrights.am/?ln=1&id=10&page_id=237

⁷⁷ <http://newsline.am/am/news/view/5108.html> , <http://www.aravot.am/2015/02/05/539298/>

Զաքարյանի՝ չի բացառվում, որ դատահոգեբուժական փորձաքննությունն նույնպես առաջիկայում նշանակվի: Փորձաքննություններով կպարզվի նաև, թե արդյոք մեղադրյալները սթափ վիճակում են եղել, թե ոչ⁷⁸:

Իսկ մեկ այլ մեղադրյալի՝ Վաչե Սահակյանի հարազատները վստահ են, որ նա կապ չունի տեղի ունեցածի հետ⁷⁹: NEWS.am-ի հետ զրույցում Վաչեի մորաքույրը՝ Իրինա Քալանթարյան, ասել է, որ իրենք հեռախոսով զրուցել են Վաչեի հետ: Նա ասել է, որ ինքն ու Հայկազը շատ լավ ընկերներ են եղել, կոնֆլիկտ չեն ունեցել⁸⁰:

Հայկազի հայրը վրդովմունք է արտահայտել այն հանգամանքի առթիվ, թե իբր մեղադրյալները իր որդու ընկերներն են եղել: Ա. Բարսեղյանին հասած տեղեկությունների համաձայն՝ Վաչեն և Նորիկն այն տղաներն են, ովքեր կոնֆլիկտ են ունեցել իր որդու հետ և անմիջական կապ ունեն կատարվածի հետ: Նրան նաև տեղեկություններ են հասել, որ չորս կուրսանտներն էլ առանձնացել են վատ վարքով, և նրանցից ոչ ոք իր որդու ընկերը չի եղել⁸¹: Արկադի Բարսեղյանը վստահ է, որ գլխավորը մեղավորները հենց Վաչե Սահակյանն ու Գնել Թևոսյանն են եղել⁸²:

Ինչ վերաբերում է գնդապետ Զարմիկ Մարկոսյանի որդուն՝ գործով մեղադրյալ Գնել Թևոսյանին, ապա նրանց հարևաններից մեկը՝ արցախյան պատերազմի մասնակից, հրամանատար Գրիգորի Ասատուրովը կարծիք է հայտնել, որ Գնելը նման բան չէր կարող թույլ տալ, քանի որ նա շատ վախկոտ երեխա էր, նույնիսկ արյուն տեսնելիս վախենում էր: Այդ մասին են հավաստել նաև Գնելի մյուս հարևանները, այդ թվում՝ նրա հասակակից ընկերը: Ասատուրովը վստահեցրել է որ Գնելի հարազատների խոսքերով՝ իրենք անձամբ ամեն ինչ անելու են, որ Գնելը արժանի պատիժ կրի, եթե պարզվի, որ նա մասնակից է եղել այդ սպանությանը,⁸³:

Հարկ է նշել, որ Արկադի Բարսեղյանն ի սկզբանե իրեն որպես տուժողի իրավահաջորդի ներկայացուցիչ էր ընտրել իրավապաշտպան Արթուր Սաքունցին, սակայն ավելի ուշ փաստաբանի է ընտրել: Արկադիի խոսքերով՝ քննիչներն իրեն խորհուրդ են տվել փաստաբան «վերցնել», քանի որ դա անպայման է, և հավելել են,

⁷⁸ <http://news.am/arm/news/257806.html> , <http://news.am/arm/news/258182.html>

⁷⁹ <http://news.am/arm/news/251304.html>

⁸⁰ <http://news.am/arm/news/252626.html>

⁸¹ <http://news.am/arm/news/252987.html>

⁸² <http://168.am/2015/02/16/457403.html#.VOHr1niO6d4.facebook>

⁸³ <http://168.am/2015/02/11/455455.html>

որ «Ա. Սաքունցն իրավապաշտպան է, չնայած իրավապաշտպանին էլ կարող է վերցնել»⁸⁴:

Պաշտոնանկություններ՝ կապված դեպքի հետ

2015թ. փետրվարի 2-ին Սերժ Սարգսյանը հաստատել⁸⁵ է Վազգեն Սարգսյանի անվան ռազմական ինստիտուտի պետ, գեներալ-լեյտենանտ Մարտին Կարապետյանի հրաժարականը: Դեպքից հետո պաշտոնանկ են արվել ինստիտուտի զորքերի ծառայության կազմակերպման գծով տեղակալ, գնդապետ Արմեն Ռազմիկի Մզիկյանը, ինստիտուտի մեկ այլ տեղակալ, գնդապետ Պողոս Գարուշի Աբրահամյանը, ինչպես նաև Գնել Թևոսյանի հայրը՝ շտաբի պետ Զարմիկ Անդրանիկի Մարկոսյանը:

«Ժողովուրդ»-ի հետ զրույցում Մարտին Կարապետյանն ասել է, որ ինքը վատ հոգեվիճակում է և անգամ պաշտոնանկ լինելուց հետո դժվարանում է խոսել ինստիտուտում կատարվածի մասին⁸⁶: Նա նշել է, որ կատարվածի մեջ տեսնում է իր մեղքի չափաբաժինը, ինչ համար էլ հրաժարական է ներկայացրել:

Վերջին մեկուկես տարվա ընթացքում սա երկրորդ սպանության դեպքն է բարձրագույն զինվորական հաստատությունում: 2013թ. հունիսի 1-ին համաձայնագրի կողմից սպանվեց նույն ինստիտուտի կուրսանտ Սիփան Մովսիսյանը: Այն ժամանակ նույնպես ռազմական ինստիտուտի պետը հրաժարականի դիմում էր ներկայացրել, սակայն ՀՀ պաշտպանության նախարար Սեյրան Օհանյանը բարձր գնահատելով գեներալի անցած պատերազմական ուղին՝ չէր ընդունել հրաժարականը:

Արթուր Սաքունցն ավելի լուրջ խնդիր է համարում այն հանգամանքը, որ Մարտին Կարապետյանը, հնարավոր է, ի վիճակի չլինելով լուծելու որոշակի խնդիրներ, զբաղեցրած պաշտոնից ազատման դիմում է ներկայացրել: Սակայն նրան չեն ազատել, և ավելին, «հնարավոր է՝ չեն ապահովվել այնպիսի անհրաժեշտ պայմաններ, որպեսզի մարդը կարողանա լիարժեք ղեկավարել»⁸⁷:

⁸⁴ <http://galatv.am/hy/news/r-sagh-asum-en-es-chem-es-chem-ba-im-erexun-o-v-spanec-erewi-4-ic-meky-kasi-es-em-u-gorcy-kverjana-kgna/>

⁸⁵ <http://www.yerkir.am/am/news/79717.htm>, <http://168.am/2015/02/11/455455.html>

⁸⁶ <http://www.yerkir.am/am/news/79882.htm>

⁸⁷ <http://www.azatutyun.am/content/article/26834110.html>

Մերժ Սարգսյանի հրամանագրով 2015 թվականի փետրվարի 6-ին Վազգեն Սարգսյանի անվան ռազմական ինստիտուտի պետ է նշանակվել գեներալ-մայոր Արմեն Ղահրամանյանը: Վերջինս ԼՂ պաշտպանության նախարարի տեղակալն էր, դարաբաղյան պատերազմի մասնակից⁸⁸:

Հարազատները Հայկազ Բարսեղյանի մասին

Կուրսանտ Հայկազ Բարսեղյանը Արարատի մարզի Նիզամի գյուղից էր: Մոնթե Մելքոնյանի անվան ռազմամարզական վարժարանն ավարտելուց հետո ընդունվել էր Վ. Սարգսյանի անվ. ռազմական ինստիտուտ: Նիզամիի գյուղապետ Հ. Կարապետյանի խոսքերով՝ իրան դեպքի մասին հունվարի 29-ի վաղ առավոտյան տեղեկացրել են նախարարությունից: Զինկոմիսարիատի աշխատակիցը, ըստ Կարապետյանի, հայտնել է միայն այն, ինչ դեպքի մասի նշված է պաշտոնական հաղորդագրության մեջ և ոչ մի լրացուցիչ տեղեկություն⁸⁹:

Հայկազը գյուղապետի հետ զրույցներում ծառայությունից երբեք չի բողոքել: Հայկազի հոր մտերիմ ընկերոջ՝ Էդգարի խոսքերով՝ դեկտեմբերի 31-ից հունվարի 7-ը ինստիտուտի ղեկավարությունը Հայկազին տուն էր ուղարկել որպես տոնական խրախուսանք: Արձակուրդի ավարտից հետո Հայկազը ծնողների հետ չի խոսել, ասել է՝ եթե պետք լինի, ես ձեզ կգանգահարեմ:⁹⁰ Հարազատների խոսքերով՝ Հայկազը շատ խելացի, մարզված երիտասարդ է եղել: Նա ոչ մի անգամ չի տրտնջացել և ծնողներին ու հարազատներին էլ չի բողոքել ծառայության պայմաններից ու վայրից, միայն ասել է, որ ամեն ինչ կարգին է⁹¹:

Հոր կարծիքով՝ որդուն նախանձել են, քանի որ նրան շատ են գովացել լավ ծառայության համար: Նրան նույնիսկ ցանկացել են սերժանտի կոչում տալ, սակայն, ըստ հոր՝ ինքը հրաժարվել է, և սերժանտի կոչումը սովել են ձեռքակալվածներից մեկին՝ գնդապետի որդուն՝ Գնել Թևոսյանին:

Հայկազը տան ավագ զավակն էր, ուներ իրենից փոքր երկու եղբայր՝ 8 և 12 տարեկան⁹²:

⁸⁸ <http://www.azatutyun.am/content/article/26834110.html>

⁸⁹ http://www.forrights.am/?ln=1&id_=10&page_id=228

⁹⁰ <http://www.lin.am/1536129.html>

⁹¹ <http://galatv.am/hy/news/panvac-zincarayoghin-hugharkavorum-en-aysor-izami-gyughi-gerezmanatany/>

⁹² <http://galatv.am/hy/news/ursantin-spanel-en-gishery-qnac-jhamanak-atmum-e-nra-hayry/>

Մարտական ծառայություն կրելու կանոնների խախտում

2. Տիգրան Միմոնյան (լեյտոնանտ)

ԼՂ ՊԲ մամուլի ծառայության հրապարակած մամուլի հաղորդագրության համաձայն՝ 2015 թվականի փետրվարի 10-ին՝ ժամը 19:55-ի սահմաններում, ՊԲ հյուսիսային ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետում մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել զինծառայող Տիգրան Սամվելի Միմոնյանը /ծնվ. 1991թ./⁹³:

Դեպքի առթիվ ՀՀ Քնչական Կոմիտեի զինվորական քննչական գլխավոր վարչությունում հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 365-րդ հոդվածի 3-րդ մասով՝ մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը որն առաջացրել է ծանր հետևանքներ⁹⁴:

Հարուցված քրեական գործով ձերբակալվել է նույն զորամասի զինծառայող, ավագ լեյտենանտ Տարոն Գեդեոնյանը⁹⁵:

Տիգրանի հարազատները դեպքի օրը՝ փետրվարի 10-ի երեկոյան անընդհատ զանգահարել են Տիգրանին, բայց նրա հեռախոսն անջատված է եղել⁹⁶: Ջինծառայողը մոր հետ վերջին անգամ խոսել է դեպքից երկու օր առաջ⁹⁷:

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի կողմից ձեռնարկված միջոցները

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի աշխատակիցներն այցելել են զինծառայողի հարազատներին: Ըստ հարազատների հայտնած տեղեկությունների՝ 2015թ. փետրվարի 10-ի լույս 11-ի գիշերը՝ ժամը 1:15-ի սահմաններում, Տիգրանի հայրը զանգ է ստացել հարևանից, ով նրան շտապ կանչել է իրենց տուն և հայտնել, որ Վանաձորի զինկոմիսարիատից քիչ առաջ զանգահարել են իրենց տուն և տեղեկացրել դեպքի մասին: Հարևաններին ոչ մի այլ մանրամասներ չեն հայտնել:

⁹³ <http://galatv.am/hy/news/artakan-henaketum-1991t-cnvac-zincarayogh-e-mahacel/>

⁹⁴ <http://168.am/2015/02/11/455453.html>

⁹⁵ <http://hra.am/hy/events/2015/02/13/soldier>

⁹⁶ <http://news.am/arm/news/252199.html>

⁹⁷ <http://news.am/arm/news/252199.html>

Հաջորդ օրը՝ փետրվարի 11-ի առավոտյան, զինկոմիսարիատի աշխատակիցն անձամբ այցելել է Սիմոնյաններին՝ ներկայացնելով դեպքի մասին որոշ մանրամասներ:

Զինկոմիսարիատի աշխատակիցը հայտնել է, որ դեպքը տեղի է ունեցել մարտական դիրքերում, երբ Տիգրանը և իր ծառայակիցը, լսելով շան հաչոցներ, դուրս են եկել ստուգելու իրավիճակը: Վազելով հակառակ ուղղություններով և մի կետում դուրս գալով միմյանց դիմաց՝ Տիգրանի ծառայակիցը արձակել է կրակոց, որը դիպել է Տիգրանին՝ նրան պատճառելով մահացու վիրավորում: Սակայն, հարազատներն այս վարկածը խելամիտ չեն համարում, քանի որ կարծում են, որ տղաները չէին կրակի միմյանց ուղղությամբ՝ արդեն իսկ իմանալով, որ այդ տարածքում հնարավոր էր հակառակ ուղղությամբ վազելու դեպքում դուրս գալ դեմ դիմաց: Տիգրանի ընկերներից մեկը, ով մասնակցել է դիակի գննությանը, հարազատներին հայտնել է, որ զինծառայողի մարմնի վրա հայտնաբերվել է հրազենային 4 վնասվածք՝ 2-ը թևի, 1-ը գլխի շրջանում, 1-ը ուսի հատվածում (դիմացի մասից):

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի նախագահ, իրավապաշտպան Արթուր Սաքունցի համոզմամբ՝ անհրաժեշտ էր գործ հարուցել հենց սպանության հողվածով՝ գործում ներգրավելով նաև հրամանատարական կազմին: Ըստ Սաքունցի՝ անգամ մարտական հերթապահություն կրելու կանոնները խախտելու հիմքով հարուցված քրեական գործը հուշում է, որ Պաշտպանության բանակը, այնուամենայնիվ, թերացել է:

Իրավապաշտպան Վարդան Հարությունյանը հավելում է, որ խնդիրը չկանոնակարգված միջանձնային հարաբերություններն են, որոնց հետևանքով տեղի ունեցած ծանր կամ մահացու դեպքերը հաճախ կոծկվում են մարտական հերթապահության կանոնները խախտելու հողվածով⁹⁸:

Տիգրանը Վանաձորից էր: Տան ավագ որդին էր: Նրա կրտսեր եղբայրը, որը պարտադիր զինծառայության մեջ էր, վաղաժամկետ զորացրվել է:

Դպրոցն ավարտելուց հետո Տիգրանը բարձր միավորներով ընդունվել էր Վազգեն Սարգսյանի անվան ռազմական ինստիտուտ: Ունենալով հնարավորություն ընտրելու հրետանային կամ մոտոհրաձգային ստորաբաժանումներից մեկը՝ Տիգրանն

⁹⁸ <http://www.azatutyun.am/content/article/26849717.html>

ընտրել է երկրորդը, վստահեցնելով մորը, որ այդտեղ նա ավելի մեծ հաջողությունների կհասնի:

Է. Ինքնասպանություն

1. Ալբերտ Սաֆարյան

ԼՂ ՊԲ մամուլի ծառայության տարածած մամուլի հաղորդագրության համաձայն՝ 2015 թվականի փետրվարի 27-ին՝ ժամը 20:40-ի սահմաններում, ՊԲ հյուսիսային ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկի պահպանության տեղամասի մարտական հենակետում մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել զինծառայող, Ալբերտ Էմիլի Սաֆարյանը / ծնվ. 1996թ.⁹⁹:

News.am-ի տվյալներով՝ Ալբերտ Սաֆարյանը, իրեն ամրակցված ինքնաձիգով մահացու հրազենային վնասվածք է հասցրել ինքն իրեն՝ ստորին ծնոտի շրջանում¹⁰⁰:

Դեպքի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 110-րդ հոդվածի 1-ին մասով (ինքնասպանության հասցնելը)¹⁰¹:

Քրեական գործի շրջանակներում ձերբակալվել է 3 անձ՝ վաշտի ավագ, ենթասպա Արայիկ Սուքիասյանը, ժամկետային զինծառայողներ՝ շարքային Գևորգ Ղազարյանը և կրտսեր սերժանտ Միհրան Հովակիմյանը:

Ժամկետային զինծառայողները կասկածվում են ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 359-րդ հոդվածի 1-րդ մասով և 359-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 2-րդ կետով նախատեսված հանցագործություններ կատարելու մեջ (մի խումբ անձանց կողմից զինծառայողների փոխհարաբերությունների կանոնադրային կանոնները խախտելը նրանց միջև ստորադասության հարաբերությունների բացակայության դեպքում, որն արտահայտվել է ծաղրուծանակի ենթարկելով կամ հալածելով կամ ծեծելով կամ այլ բռնի գործողություններ կատարելով), իսկ վաշտի ավագը՝ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 358.1 հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված հանցագործություն կատարելու մեջ (զինվորական ծառայության պարտականությունները կատարելու կապակցությամբ ստորադասին ծեծելը կամ նրա նկատմամբ այլ բռնություն գործադրելը)¹⁰²:

⁹⁹ <http://armlur.am/314167/>

¹⁰⁰ <http://news.am/arm/news/255039.html>

¹⁰¹ <http://galatv.am/hy/news/amketayin-zincarayogh-lbert-afaryani-mahvan-depqi-artiv-harucvel-e-qreakan-gorc/>

¹⁰² <http://news.am/arm/news/255039.html>

Ա. Սուքիասյանի, Մ. Հովակիմյանի, Գ. Ղազարյանի նկատմամբ որպես խափանման միջոց է կիրառվել կալանավորումը¹⁰³:

Վերջին անգամ՝ փետրվարի 23-ին, Ալբերտը հեռախոսով խոսել է հոր՝ Էմիլ Սաֆարյանի հետ և տեղեկացրել, որ ոչ մի խնդիր չունի ու ամեն ինչ լավ է:

Հոր խոսքերով՝ իրենք չեն հավատում ինքնասպանության վարկածին: Զինկոմիսարիատում նրան տեղեկացրել են, թե իբր Ալբերտը ինքնասպանություն գործելուց առաջ նամակ է թողել: Նամակը, սակայն, ծնողներին զինկոմիսարիատում չեն ցույց տվել, միայն բովանդակությունն են ասել, թե իբր ընտանիքում խնդիրներ են եղել, և այդ պատճառով նա ինքնասպան է եղել:

Ալբերտի հարևանները նույնպես չեն հավատում ինքնասպանության վարկածին. ընտանիքի մասին միայն դրական են խոսում: Հիշում են, որ ծառայությունից չէր դժգոհում:

Ալբերտն ընդամենը ութ ամսվա զինծառայող էր: Սովորում էր Ֆինանսատնտեսական քոլեջի Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների բաժնում: Ուներ ուներ ավագ եղբայր և կրտսեր քույր¹⁰⁴:

2. Մամվել Միրզոյան

«Փաստինֆո» լրատվական կայքը¹⁰⁵ մարտի 7-ին տեղեկատվություն տարածեց այն մասին, որ նախորդ օրը՝ 2015 թ. մարտի 6-ին, Սյունիքի մարզի Խնձորեսկ գյուղում ինքնասպան է եղել 49-ամյա տղամարդ՝ իր գոմի մոտ գտնվող գազատարի խողովակից պոլիէթիլենային թելով կախվելու միջոցով: Ըստ լրատվամիջոցի տեղեկությունների՝ տղամարդը ՀՀ ՊՆ զորամասերից մեկի կաթսայատան պետն էր: Այդ մասին ահազանգել է Խնձորեսկի գյուղապետարանի աշխատակազմի ղեկավարը: «Փաստինֆո»-ի հաղորդագրության մեջ նշվում է նաև, որ արտաքին գննությամբ դիակի վրա բռնության հետքեր չեն հայտնաբերվել, և որ նշանակվել է դատաբժշկական փորձաքննություն:

¹⁰³ <http://pastinfo.am/hy/node/64271>

¹⁰⁴ <http://news.am/arm/news/254829.html>

¹⁰⁵ <http://pastinfo.am/node/64272>

Նույն օրը պարզ դարձավ, որ ինքնասպանություն գործածը Խնձորեսկ գյուղի բնակիչ, Արցախյան պատերազմի մասնակից Սամվել Միրզոյանն է: Նա ունեցել է առողջական խնդիրներ, մասնավորապես՝ կապված նյարդերի հետ¹⁰⁶:

Ըստ «Փաստինֆո»-ի տեղեկությունների՝ ցավերն անասելի ուժգնացել են և նա չի դիմացել:

Սամվել Միրզոյանունն ապրում էր կնոջ և 3 երեխաների հետ, որոնից 2-ն անչափահաս են, իսկ ավագը՝ ուսանող: Նրա սոցիալական պայմանները վատ չեն եղել:

Դեպքի մանրամասների պարզաբանման նպատակով կազմակերպությունը 2015 թ. մարտի 12-ին տեղեկատվության հարցում է ուղարկել ՀՀ ՊՆ, սակայն գրությանը դեռևս պատասխան չի ստացվել: Գրության բովանդակության մասին կտրվի լրացուցիչ տեղեկատվություն:

Ը. Առողջական

1. Հայկ Մարգարյան

ԼՂ ՊԲ մամուլի ծառայության տարածած մամուլի հաղորդագրության համաձայն՝ 2015 թվականի մարտի 22-ին ԼՂ ՊԲ հյուսիսարևելյան ուղղությամբ տեղակայված զորամասերից մեկում ժամը 17:15-ի սահմաններում հանկարծամահ է եղել ժամկետային զինծառայող Հայկ Տարոնի Մարգարյանը՝ /ծնվ. 1992 թ./¹⁰⁷:

News.am-ի¹⁰⁸ տվյալներով՝ դեպքը տեղի է ունեցել շատ արագ, բուսանների ընթացքում. զինծառայողն իրեն վատ է զգացել, ջուր է խնդրել և ուշաթափվել: Հոսպիտալ տանելու ճանապարհին նա մահացել է:

Զինվորական քննչական գլխավոր վարչությունում քննություն է իրականացվում՝ պարզելու ժամկետային զինծառայող, սերժանտ Հայկ Մարգարյանի մահվան հանգամանքներն ու պատճառները: Դեպքի առթիվ նախապատրաստվում են նյութեր, նշանակվել է դատաբժշկական փորձաքննություն¹⁰⁹:

¹⁰⁶ <http://pastinfo.am/hy/node/64279>

¹⁰⁷ <http://civilnet.am/2015/03/23/nkr-soldier-died/#.VRADLdKsW7z>

¹⁰⁸ <http://news.am/arm/news/258307.html>

¹⁰⁹ <http://news.am/arm/news/258325.html>

Shamshyan.com-ի¹¹⁰ տեղեկություններով՝ Հայկը երբեք առողջական խնդիրներ չի ունեցել: Ավելին՝ զբաղվել է լողով և սովորել է Ֆիզիկական կուլտուրայի հայկական պետական ինստիտուտում: Հարազատները կարծում են, որ Հայկի մահը վրա է հասել ճնշման կամ վախի ազդեցության տակ, քանի որ նա բնավորությամբ շատ հանգիստ էր, իսկ ծառայակիցների կողմից փորձեր են արվել ճնշել և վախեցնել նրան՝ գուցե նաև՝ անհաջող կատակ անելով:

Հարևաններից մեկը նշել է, որ ծառայության ընթացքում քնած ժամանակ նրա ձեռքի մեջ անգամ պայթուցիկ են դրել և արթնացրել նրան, որից հետո Հայկը շատ է վախեցել:

Հարազատները սպասում են դատաբժշկական փորձաքննության արդյունքներին:

Հայկն ընդամենը 1-2 ամիս հետո պետք է գորացրվեր: NEWS.am-ի տեղեկություններով՝ նա գորակոչվել 2013 թվականին:

¹¹⁰ <http://shamshyan.com/hy/article/2015/03/28/47723/>